

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske tliče št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebno naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se nabene enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Grof Badeni ima srečo!

Naš ministerski predsednik, grof Kazimir Badeni, ima posebno srečo. Dunajsko vprašanje je rešeno, volilna preosnova je vsprejeta, isto tako tudi davčna preosnova. Dunaj ima zopet svojega župana. Sicer županskega stola ni zasel ljubljene krščanskih Dunajčanov, dr. Karol Lueger, ampak njegov iskreni prijatelj Jožef Strobach, katerega so minoli teden svetli cesar potrdili in ki je v torek, dne 19. maja prisegel v pričo cesarskega namestnika.

Kako vendar to, da ni postal dr. Karol Lueger dunajski župan? Znano je že našim spoštovanim bralcem, da so svetli cesar dr. Luegerja po letošnji izvolitvi poklicali k sebi ter mu izrekli željo, naj se za sedaj odpove sam tej časti; pripoznali pa so osebno poštenost, nadarjenost in zvestobo Luegerjevo do prestola in domovine. Dr. Lueger se je na to sam odpovedal za sedaj županskemu stolu in je s tem veliko pridobil za svojo stranko. Grof Badeni pa je tudi lahko zadovoljen, drugače bi moral odstopiti, ker se je po zadnjih dunajskih občinskih volitvah prepričal, da protisemitske stranke na Dunaju nikakor ne more ugnati.

Tudi volilna preosnova je vsprejeta. Kako lahko bi bilo pri tej Badeniju izpodletelo! V tretjem branju pa je bila vsprejeta z velikansko večino, z 234 proti 19 glasom. Vladna predloga se je le toliko spremenila, da imajo v 5. volilnem razredu tudi polnoletni hlapci volilno pravico, in da bo volitev poslancev tajna. Nikakor ne smemo misliti, da bi bil s to postavo kdo prav zadovoljen. O kaj še! Mi Slovenci najmanj, in zato so tudi naši slovenski poslanci pred zadnjim glasovanjem zapustili zbornico, ker se kranjski deželi v tem razredu nista dala dva poslanca.

Davčno preosnovo pa je premetavala poslanska zbornica okoli 25 let, in glejte, Badenijevo ministerstvo jo je skoro na mah dognalo! Mladočeški poslanci so sprvega pretili, da začnejo na vse mogoče načine ovirati razpravo o davčni preosnovi, kakor so to storili lani po leti. Finančni minister Bilinski je nato privolil, da se posameznim kronovinam namesto tretjine prebitkov pri davkih prepusti polovica in da se občine oškodujejo za to, da za državo pobirajo davke. In slo je.

Kakor je v teh rečeh imelo srečo Badenijevo ministerstvo, naj tudi te dni dožene, to zlasti srčno želijo naši kmečki posestniki, vendar enkrat postavo o domovinski pravici, o reviziji zemljiško-davčnega katastra in o podporah v slučaju vremenske nezgode! To ministerstvo lahko spolni, ako le hoče. Zakaj je namreč v prvih treh rečeh imelo toliko sreč? Ker se nemška levica, ki šteje še vedno kacic 110 liberalnih poslancev, ne upa vladi zameriti, pa se tudi mora ozirati na svoje volilce. Poljski poslanci pa vlado Badenijevo radi pod-

pirajo, ker so v ministerstvu trije Poljaki. Tudi mladočeški poslanci so precej krotki. Ker bode pri bodočih državnozbornskih volitvah gotovo nemška levica zgubila mnogo mandatov, se potem bržčas obnovi takozvani železni obroč, ki bode objemal vse one poslance, ki so res pravi prijatelji ljudstva. Ako tedaj grof Badeni s temi ne potegne, bode videl, da je sreča opoteča.

Razprava o volilni preosnovi.

(Govor poslanca dr. L. Gregoreca v drž. zboru dne 23. aprila.)
(Konec).

Nadaljni nasveti imajo namen, da spremené ali odpravijo vsaj največje grehe, katere je zakrivila Schmerlingova geometrija volilnih okrožij; tako sta na primer na Goriškem v kmečkih občinah dve volilni okrožji, eno obsega tri precej velika okrajna glavarstva, drugo eno prav majhno okrajno glavarstvo.

Nasvet je torej imel namen, da bi imelo vsako volilno okrožje po dve okrajni glavarstvi. 100.000 Slovencev na Koroskem je v kmečkih občinah v tri volilna okrožja tako razdeljeno z nemškimi okraji, da dobi povsod manjšino in da ne more vsled tega v to zbornico poslati nobenega zastopnika. Nasvet je torej nameraval, nemške okraje v dve popolnoma nemški okrožji razdeliti, južni dve okrožji naj bi pa bili navidezno jezikovno mešani, in tako bi bilo mogoče Slovincem vsaj enega zastopnika tu sem poslati. Dalje je bil izročen nasvet, naj bi trgovinske in obrtne zbornice volile záse, ne pa z mesti vred, kakor je to n. pr. v Ljubljani.

Dalje naj omenim, da se je nasvetu, da bi se census od 5 gld. znižal vsaj na 4 gld., z vso silo nasprotovalo. Taki in enaki nasveti niso mogli priti do merodajne obravnave v odseku, ker se je vlada izrekla zoper nje. Zato lahko rečemo, da vse krivice in ostroti v dosedanji volilni postavi tudi zdaj še nespremenjene ostanejo. Za nas Slovence pa pridejo v peti volilni kuriji še nove krivice. Vlada zatrjuje, da so jo pri razdelitvi 72 mandatov vodili trije principi, in sicer z ozirrom na zgodovinske meje deželá, na število prebivalstva in na davkoplačevanje.

Ako pa stvar dobro premislimo, najdemo, da se je držala dosledno le prvega principa. Povprečno število prebivalcev, ki pride na enega poslanca v novem volilnem razredu, znaša 323.618.

Dežele: Solnograško s 167.000, Trst s 133.000 in Predarlško 107.000 prebivalci, pa stojé daleč pod tem povprečnim številom in so dobile vendar vsaka svojega poslanca. Nasprotno pa stoji Kranjska s 498.000 visoko nad tem številom in dobi vendar samo enega poslanca. To je velika krivica.